

Moje ljetno putovanje na Vis

Na otoku Visu, u malom ribarskom mjestu Bargujac, moji nonići iz Bakra imaju ljetnu kuću. To je kuća u kojoj smo moj brat i ja te moji bratići i sestrična proveli sva ljeta naših djetinjstva... I još ih tamo provodimo...no sada ne istražujemo samo Bargujac... nego cijeli otok Vis.

Već u drugom tisućljeću prije Krista, daleko tamo u brončano doba, Vis je već bio naseljen, što se vidi iz mnoštva nedavno otkrivenih nalaza prastare skulpture i keramike. Još su stari Grci i Rimljani ovdje imali svoje sjedište i hvalili blagodati viške klime, hrane a ponajviše vina.

Kada stupite nogom na ovaj rajski otok, vaša osjetila ostanu osupnuta mirisom, ali i izgledom, bojom preplavljenih proplanaka i kamenjara punih ružmarina, smilja, lavande, kadulje, rogača. Stoga se zaista nije teško od prve zaljubiti u otok Vis.

Na ovom pučinskom otoku, udaljenom od Splita puna dva sata vožnje trajektom još žive legende, mitovi, sirene i nadasve ljubav prema moru. Još i danas onuda plove gajete, kajići, leuti, a u dubokom smaragdnom moru svoj ples plešu najljepši stanovnici morskih dubina.

Legenda o kojoj sam vam odlučila ovaj puta pisati vezana je za Komižu i crkvu među Višanima znanu kao crkvu Gospe Gusarice. Komiža je okrenuta prostranstvima pučine i dalekoj talijanskoj obali. Ljudi su se oduvijek u Komiži, kao uostalom i na cijelom Visu, bavili poljoprivredom, vinogradarstvom, ali i ribarstvom, pa je tako i nastao poseban tip gajete, gajeta Falkuša, autohtoni hrvatski brod kojeg je UNESCO uvrstio u svjetsku spomeničku baštinu.

(Gajeta Falkuša)

Komiža je mjesto u kojem se rodilo ribarstvo istočne obale Jadrana. Ljudi su oduvijek ovdje živjeli od mora i za more. Komiža je poznata i po povijesnoj regati gajetama Falkušama do Palagruže. Njen start bio je na plaži ispred crkve sv. Marije, u narodu znane kao crkve Gospe Gusarice. Ova crkva, pravog imena crkva sv. Marije, sagrađena je na samoj plaži sredinom 16. stoljeća. Neobična je jer se sastoji od tri združene crkve. Neobična je i po izvoru vode koji izvire ispod jednog od pet baroknih oltara, koliko ih naime ova crkva ima. Izvor se zatim slijeva u bunar u dvorištu crkve.

U njoj se nalaze orgulje iz 17. stoljeća. S plaže koja se nalazi ispred ove crkve bio je start regate gajeta Falkuša do Palagruže. Veslalo se tako otprilike 15 sati ili 42 morske milje. Tko bi bio brži, dobio bi bolje mjesto za ribolov. Zabilježeno je da su u regati iz 1593. godine sudjelovale 74 gajete.

Negdje iz tog doba je i legenda koju ću vam prenijeti, a odnosi se kako na ovu crkvu, tako i na samu plažu i more ispred nje.

Legenda o Gospi Gusarici

Jednom davno, ne zna se točno kada, gusari su plovili morem u potrazi za blagom. U Komiži su pokrali crkvu svete Marije, koja se nalazila na samoj plaži. Ništa nisu ostavili. Na putu kući, odjednom ih je snašlo strašno nevrijeme. Vjetar je nemilice puhao, valovi su bili veći od broda, a kiša je pljuštala kao nikada do tada.

Usred tog strašnog nevremena, gusarima nije bilo spasa i oni su se svi utopili u dubokom moru, baš kao i sve blago koje su imali na brodu. Sve je nestalo, baš sve, osim Gospinog drvenog kipa.

Njega je more donijelo nazad na višku obalu i to baš na tu komišku plažu na kojoj je

crkva koju su ti gusari opljačkali i oteli drveni Gospin kip. Uočio ga je jedan ribar i pun sreće svima razglasio sretnu vijest. Od tada narodom kruži ova legenda i od tada ovu crkvu zovu Gospa Gusarica.

Lucia Ugrčić, 7.b